Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 28. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 6-го ЛЮТОГО 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 6, 1979 No. 28. VOL. LXXXVI.

УНФОНД УККА ДОСЯГНУВ 144,900 ДОЛЯРІВ ДО ЗАВЕРШЕННЯ ЗБІРКИ ЗА 1978 РІК ПОТРІБНО ЩЕ 20,000 ДОЛЯРІВ

МЕТА ЗБІРКИ	$ 155,000.00
На день 1-го лютого зібрано	144,943.00
Для досягнення мети потрібно ще	10,000.00

Ню Йорк. — З Канцелярії Українського Конгресового Комітету Америки інформують, що збірка на Фонд УККА за 1978 рік на кінець січня осягнула суму округло 145,000.00 дол. Є всі дані згідно із телефонічними повідомленнями з терену, що намічена бюджетом сума 155,000.00 дол. буде осягнена. В дні 5-го лютого ц. р. мають бути зроблені останні і остаточні підсумки збірки за 1978 рік. Канцелярія УККА переслала всім своїм Відділам статистичні дані збірок всіх Відділів та індивідуальних вплат на 1978 рік і рівночасно подала остаточний вислід таких збірок в роках 1976 і 1977. Вже по отриманню тих виказів, канцелярія УККА мала додаткові телефонічні повідомлення від різних Відділів.

Управи Відділів УККА, які отримали ті дані, телефонічно повідомили канцелярію, що висилають додаткові вплати Національного Датку. Такі телефонічні повідомлення подали Відділи: Чікаго, Філядельфія, Південно-Східній Мічіген, Метрополітальний Детройт, Йонкерс, Повіт Морріс, Піттсбург і Скрентон.

Підсумовуючи ті зголошення, вони досягають 10,000.00 дол., а тим самим намічена мета повинна бути досягнена.

Згідно із нашим повідомленням в „Свободі" ч. 25, з п'ятниці, 2-го лютого подаємо нижче список тих наших громад, які включилися в збірку Національного Датку, але з огляду на малу кількість мешканців у своїй місцевості зібрали менше як 1,000.00 дол.

Для порівняння подаємо біля кожної громади в дужках остаточний вислід збірки в 1977 році.

Оборн, Н. Й. — 515.00 (920.00), Повіт Морріс, Н. Дж. — 65.00 (867.00), Вотервліт, Н. Й. — 755.00 (850.00), Амстердам, Н. Й. — 819.00 (820.00), Омага, Небр. — 435.00 (800.00), Аллентавн-Лігай Веллі, Па. — 80.00 (727.00), Скрентон, Па. — 600.00 (720.00), Кергонксон, Н. Й. 330.00 (695.00), Бінгемптон, Н. Й. — 645.00 (685.00), Кентон, Ог. — 645.00 (665.00), Колчестер, Конн. — 350.00 (650.00), Трентон, Н. Дж. — 200.00 (645.00), Елмайра, Н. Й. — 560.00 (582.00), Картерет, Н.Дж. — 482.00 (563.00), Сомервілл — Манвілл, Н.Дж. — 620.00 (550.00), Редінг, Па. — 600.00 (480.00), Гюстон і Тексас Стейт — 225.00 (450.00), Вісконсін Делс., Віск. — 415.00 (445.00), Мізурі Стейт — 295.00 (415.00), Вілмінгтон, Дел. — 415.00 (405.00), Денвер, Кол. — 55.00 (402.00), Норвіч, Конн. — 100.00 (345.00), Байон, Н. Дж. — 625.00 (326.00), Акрон, Огайо — 335.00 (265.00), Кемден, Н. Дж. — 196.00 (200.00), Ровд Айленд Стейт — 360.00 (135.00).

Рівночасно із надісланими збірками Відділів УККА наспіли до канцелярії і більші індивідуальні пожертви, проголошення яких зробимо в нашому третьому зіставленню.

Всім Управам Відділів УККА і жертводавцям складаємо нашу щиру подяку за їх віддану працю в збірці УНФонду УККА і щедрі пожертви.

ВІД ВИДАВНИЦТВА

З уваги на деякі обставини, Головний Екзекутивний Комітет вирішив увести малу зміну у порядку чергування редакторів у виконуванні обов'язків голови встановленої Головним Урядом УНС у вересні м. р. Редакційної Колегії „Свободи". Зміна полягає в тому, що обов'язки голови Колегії протягом лютого, починаючи з цим числом „Свободи", виконуватиме ред. Володимир Косик, перериваючи на той час започатковану 1-го січня ц. р. семитижневу каденцію ред. Володимира Левенця. Це тому, що в березні ред. В. Косик повинен вернутися до Парижу для полагодження деяких своїх університетських зобов'язань. Ред. В. Левенець продовжуватиме свою каденцію протягом трьох тижнів березня і після того обов'язки голови Колегії перебере, уже за раніше встановленим порядком, ред. Євген Федоренко.

Ред. Володимир Косик

У зв'язку з призначенням ред. Володимира Косика на виконуючого обов'язки голови встановленої Головним Урядом УНС у вересні м.р. Редакційної Колегії „Свободи" протягом цього місяця, Головний Екзекутивний Комітет УНС інформує:

Ред. Володимир Косик від 1950-го року жив у Парижі у Франції та є французьким громадянином. Пропозицію на працю в редакції „Свободи" він мав уже два роки тому, але з уваги на свої інші обов'язки і зобов'язання міг її прийняти щойно з початком цього року.

Д-р Володимир Косик народився 26-го листопада 1924-го року в Західній Україні. Середню освіту, започатковану вже у воєнному часі в Дрогобичі, закінчив іспитом зрілости в Регенсбурзі в Німеччині, зразу ж поступивши на студії в Українському Вільному Університеті та опісля в Сорбоні. В 1976-му році захистив на УВУ свою докторську працю з історії України, здобувши диплом доктора філософії, а минулого року закінчив окремим дипломом студії на Сорбоні в Парижі в Інституті історії сучасних міжнародних відносин і в травні цього року захищатиме на тому ж університеті свою докторську працю з цієї ділянки. Тому й мусить хвилево перервати свою працю в „Свободі".

Перед своїм затрудненням у „Свободі", ред. Вол. Косик був в рр. 1950-1954 співредактором тижневика „Українець", а опісля до 1960 р. співредактором газети „Українець-Час". Рівночасно від 1952 до 1954 був головним редактором „АБН-Кореспонденц" у французькій мові, а від 1956 до 1962 початково секретарем і опісля головної Місії АБН в Національній Китайській Республіці на Формозі. Від 1962-го року є головним редактором журналу „Ль'Ест Еропеен" у французькій мові.

Д-р В. Косик ввесь час бере активну участь в громадському житті, був головою СУМ у Франції, членом Управи ЦЕСУС-у, від 1961-го року є головою Об'єднання Українців у Франції, генеральним секретарем Українського Громадського Комітету у Франції, а на недавньому Третьому СКВУ увійшов у склад Президії Секретаріяту, як один із заступників президента.

Є автором ряду наукових і публіцистичних праць.

ВЛАДИКА ЛОСТЕН ВИДАВ ЗАКЛИК З НАГОДИ УРОДИН І АРХИЄРЕЙСЬКИХ СВЯЧЕНЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Блаженніший Патріярх Йосиф

Стемфорд, Конн. — У зв'язку з 87-річчям Архиєрейських Свячень Блаженнішого Патріярха Йосифа, Преосвященний Владика Кир Василь Лостен, єпископ Стемфордської епархії, звернувся зі закликом до духовенства й вірних, запрошуючи їх до молитов в наміренні Блаженнішого Патріярха та до складення при цій нагоді пожертв „на потреби розбудови Помісної УКЦ в розсіянні, на ведення Українського Католицького Університету св. Климентія Папи, на допомогу нашим потребуючим епархіям, на виховання кандидатів до духовного стану, на ведення беатифікаційного процесу Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, на видання його творів й інші потреби".

У нотатці, залученій до заклику, Владика Лостен пригадує, що митрополит Андрей Шептицький, здаючи собі справу з небезпеки, яка заснувала для Української Греко-Католицької Церкви після приходу большевиків на Західні Землі України у вересні 1939 року, таємно, в присутності лише кількох членів митрополичої капітули, висвятив о. Йосифа Сліпого, тоді Ректора Львівської Богословської Академії, на свого наступника. Це сталося 22-го грудня 1940 року.

Владика Лостен пригадує, що рідко коли єпископові приходиться відзначувати 40-річчя своєї хіротонії, бож приймають вони її звичайно по 40-ім році життя, і архиєрейська праця потім не дозволяє дожити до сорокріччя. Але Блаженніший Патріярх пережив тяжкі часи, — часи великої війни і шість літ при боці митрополита Андрея, вісімнадцять літ у тюрмі і концтаборах, та тепер уже шістнадцять літ на волі поза Україною.

При цій нагоді Владика Лостен пригадує, що 27 вересня 1969 року, тобто 10 років тому, посвячено, на передмістю Риму, при Віа Боччея, храм Св. Софії і біля нього приміщення Українського Католицького Університету св. Климентія Папи. У цій події, яка була незвичайним досягненням Блаженнішого і УКЦеркви, взяв участь Папа Павло УІ. У тому часі відбувся також великої ваги ІУ-ий Синод Української Католицької Церкви, на якому наші Владики виступили об'єднано.

Під час останніх нарад Владик УКЦеркви в Римі, що відбулися в листопаді минулого року, рішено, що 40-річчя хіротонії Блаженнішого Патріярха й 20-річчя посвячення Св. Софії й УКУ будуть відзначені в Римі разом в днях від 20-го до 23-го вересня 1979 року, при чому вони будуть пов'язані із підготовою до 1.000-річчя хрищення Руси-України.

„Український досвід у ЗСА: симпозіюм" — нова праця УНІГУ

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — Готовий до друку повний том Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) „Український досвід у ЗСА: симпозіюм" з серії джерел та документів. Це результат Гарвардської наукової конференції, яку влаштовано з успіхом і признанням з боку ширших кіл науковців, з приводу 200-річчя Америки та 100-річчя поселення українських еміґрантів у цій країні.

У дев'ятьох розділах обговорюється широку та різнорідну тематику в ділянках історії, соціології, релігії, мови та літератури. Серед авторів видатні спеціялісти еміґраційних проблем — д-р Мирон Куропась, колишній асистент президента ЗСА для етнічних справ, проф. Оскар Гендлін, декан американських студій про еміґрацію, професори Богдан Процько, Всеволод В. Ісаїв, Василь Маркусь і Григорій Грабович. У цій книжці — також текст доповіді на згаданому симпозіюмі проф. Михайла Новака, який є визначною особистістю в русі етнічного відродження, започаткованого раннім 1970-им роком.

В Ню Йорку померла св.п. проф. Меланія Байлова, президент УМІ в ЗСА

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 3-го лютого 1979 р. тут померла несподівано св.п. проф. Меланія Байлова, довголітній професор Українського Музичного Інституту, кляси фортепіяну, останньо президент УМІ в З'єднаних Стейтах Америки.

Покійна М. Байлова закінчила вищий Музичний Інститут у Львові ім. М. Лисенка, а потім продовжувала свої студії фортепіяну у Відні, Австрія. В 1939-41 була директоркою Діточої Музичної Школи у Львові, а опісля (роки 1941-44) продовжувала вчити у відновленому Музичному Інституті ім. Лисенка; була членом Українських Професійних Музик (СУПРОМ) і дуже часто на рідних землях (Львів, Калуш, Стрий) виступала як акомпаньятор для скрипалів, або співаків-солістів. На еміґрації вчила музики в гімназії в Зальцбурзі, Австрія, відтак у Музичній Школі в Міттенвальді, Західня Німеччина.

Приїхавши до ЗСА вела клясу фортепіяну в УМІ від початку свого приїзду до Ню Йорку, аж до останніх днів свого трудолюбивого життя. Була одним з основників УМІ в Ню Йорку, який опісля поширив свою діяльність на інші міста Амрики. Довгі роки очолювала УМІА, як його президент.

Панахида за душу Покійної — в понеділок, 5-го лютого ц.р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 7-ма вулиця. Похорон у вівторок, 6-го лютого в церкві св. Юра, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу.

В ІРАНІ СИТУАЦІЯ ДАЛІ НЕПЕВНА

Аятоллах Хомейні

Тегран. — Пресові агентства інформують, що хоча продовж останніх двох днів в Ірані значно зменшилася кількість збройних зударів між прихильниками мусулманського провідника Аятоллаха Рухоллаха Хомейні, який 1-го лютого повернувся до цієї азійської країни після 15-річного екзилю, і збройними силами, які покищо підтримують цивільний уряд прем'єр-міністра Шахпура Бахтіяра, що перебрав владу після виїзду шаха Мохаммеда Різи Пагле́ві „на вакації та відпочинок", то ситуація в Ірані далі дуже непевна, бо Хомейні настоює, щоб Бахтіяр зрезиґнував і плянує встановити, а деякі твердять, що вже встановив, „таємну мусулманську раду", яка має перебрати владу.

У неділю, 4-го лютого, достовірні джерела, повідомили, що Хомейні вже таки створив цю „раду", яка мала б призначити новий уряд „мусулманської республіки", як теж закінчити проєкт нової конституції і вирішити, чи конституцію затвердить іранське населення шляхом референдуму, чи спеціяльно вибрана асамблея, яка сповняла б функцію конституанти. У понеділок, 5-го лютого, Хомейні плянував проголосити склад „таємної мусулманської ради", але існувала можливість, що відкладе це на пізніше.

Щодо прем'єра Бахтіяра, то він кількакратно заявив, що не плянує резиґнувати, як теж висловив сумнів відносно погроз Хомейні, що може розпочати „святу війну" („джігад") проти цивільного уряду, якщо Бахтіяр і його уряд не подадуться до димісії. Однак, якщо прихильники Хомейні розпочнуть війну, то збройні сили готові дати належну відсіч — підкреслив прем'єр.

Командири іранських збройних сил виявили свою підтримку урядові Бахтіяра тим, що категорично заперечили, що недавно переговорювали з представниками Хомейні. Натомість з інших джерел інформують, що існують засекречені переговори між речниками Хомейні і Бахтіяра.

Цивільний уряд, у порозумінні з чільними генералами, дозволив на дальші демонстрації прихильників Хомейні, зазначуючи однак, що вони мусять мати „мирний характер".

У той же час Департамент оборони ЗСА повідомив, що хоча раніше Іран замовив в Америці зброї вартости 12 більйонів долярів, то, з уваги на брак фондів і на змінену ситуацію, первісний контракт буде уневажнений і та дуже важлива під стратеґічним поглядом держава одержить менше ніж половину запляно́ваної зброї, правдоподібно вартости тільки 5 більйонів долярів.

Адвокат прохає звільнити Рудольфа Геса

Бонн, Західня Німеччина. — Колишній оборонець на Нюрнберґському процесі співробітника Гітлера Рудольфа Геса, адвокат Альфред Зайдль, колишній міністер внутрішніх справ Баварії, звернувся до амбасадорів ЗСА, Франції й Великої Британії з проханням, щоб вони інтервеніювали в своїх урядах в справі звільнення цього найстаршого віком в'язня у світі (Гес має тепер 84 роки).

Покараний на досмертне ув'язнення в Нюрнберґу за „співучасть у плянуванні й підготові аґресивної війни", Рудольф Гес перебуває у військовій тюрмі у Шпандаві, на передмістю Берліна.

Гес є єдиним в'язнем цієї великої тюрми, яку бережуть день і ніч військові відділи аліянтів. Заряд тюрми належить міжаліянтській комісії. Найбільшим противником звільнення Геса є совєтський уряд, який уважає, що його, як воєнного злочинця, засудженого Міжнародним трибуналом, не можна звільнити з принципових причин.

Київська монографія схвалює „злиття" національних мистецтв

Київ. — У київській газеті „Культура і життя" появилась статтейка О. Мусієнка, кандидата мистецтвознавця, п. н. „Мистецтво і формування нової людини". Мова тут про колективну монографію п. н. „Соціяльні функції радянського мистецтва", яка вийшла у Києві з в-ва „Наукова Думка". О. Мусієнко завважує, що досі не було спеціяльного дослідження ролі мистецтва в житті „розвинутого соціялістичного суспільства", а згадана монографія „доводить, що у сучасних умовах мистецтво соціялістичного реалізму перетворюється в один з найбільш дійових засобів формування нової людини". У монографії, крім опису процесу „впливу мистецтва на суспільне буття" та „зростання художніх потреб", поставлено основний наголос на „радянську багатонаціональність художньої літератури", на „зближення національних мистецтв, їх злиття в одну інтернаціональну цілість", що має вплив „на особу, духовне збагачення людей, стає дійовим засобом формування всебічно й гармонійно розвиненої особи".

Літературний Вечір з нагоди появи збірки самвидавних поезій Руденка

Ню Йорк. — Об'єднання Українських Письменників „Слово" й Українське В-во „Смолоскип" ім. В. Симоненка влаштовують Літературний Вечір Миколи Руденка з нагоди появи збірки його самвидавних поезій „Прозріння".

Вечір відбудеться в суботу, 10-го лютого ц. р. о год. 6:00 вечора в Українському Інституті Америки, 2Е. 79-та вулиця, Ню Йорк.

У програмі вечора: Спогади про Миколу Руденка — Надії Світличної і Віктора Боровського, доповідь Остапа Тарнавського — „Микола Руденко — Паскаль доби соцреалізму", читання поезій М. Руденка — Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької, висвітлення прозірок з життя М. Руденка. Перед і після Вечора можна оглянути виставку документів Української Гельсінкської Групи.

Після закінчення програми — перекуска. Вступ на вечір — 4.00 дол. від особи.

СССР ВИПРОБОВУЄ НОВІ ДАЛЕКОСЯЖНІ РАКЕТИ

Вашінгтон. — Згідно з твердженнями речників уряду ЗСА, Совєтський Союз перевів кілька випробувань нового типу далекосяжної крилатої ракети, яку можна вистрілювати з бомбовика. Ракета має засяг біля 1,500 миль, хоча за твердженнями речників Пентаґону совєти досі перевели випробування тільки на 750 миль.

Включення цього нового типу ракети в арсенал стратеґічної зброї Совєтського Союзу викликало помітне затурбовання в урядових колах ЗСА, як і факт, що цю ракету вистрілювано з нового типу бомбовика відомого на Заході під назвою „Бекфаєр". Білий Дім побоюється, що це може поважно захитати шанси на ратифікацію Сенатом ЗСА договору про обмеження стратеґічної зброї (САЛТ II).

Совєтський Союз уважає, що бомбовик типу „Бекфаєр" не належить до категорії стратеґічної зброї, хоча проти цього становища виразно виступив Пентаґон та Об'єднані Шефи Штабу ЗСА. Згідно з пропонованим договором, до категорії стратеґічної зброї зачисляються всі літаки, з яких можна вистрілювати ракети в засягу 373 і більше миль. Минулого року уряд ЗСА був погодився на це, щоб не включати бомбовика типу „Бекфаєр" в договір з передумовою, що СССР припинить його продукцію, а вже існуючі літаки не будуть стаціоновані на базах, з яких можуть досягнути територію ЗСА. Із тверджень речників уряду ЗСА виходить, що СССР не додержується цих передумов, продовжує продукувати нові бомбовики і примінює їх у полетах з новими далекосяжними крилатими ракетами. Це сильно насторожує членів Сенату ЗСА та може причинитись до зміни настанови уряду, як цього вимагають деякі сенатори і члени Палати Репрезентантів.

Реакція Москви на поїздку американських сенаторів до Пекіну

Київ. — „Радянська Україна" помістила інформацію ТАСС про перебування групи американських сенаторів у Пекіні, яку очолював Сем Нанн (демократ зі Стейту Джорджія). В інформації говориться, що як подав журнал „Тайм", китайські керівники заявили американській делеґації, що їхній „комуністичний уряд від душі підтримує американську військову присутність на Далекому Сході", а один з китайських офіцерів висловив надію, що „американські військові кораблі заходитимуть у китайські порти".

В інформації совєтського пресового агентства далі говориться: „Той факт, що режим який завжди всіляко ганьбив американський імперіялізм, називаючи його „паперовим тигром", тепер так відкрито й безсоромно улещує Сполучені Штати, — одна з найразючіших метаморфоз в сучасній історії дипломатії. Це значною мірою відображає рішимість заступника прем'єра Тенг Гсіао-пінга та інших нових керівників Китаю заручитися допомогою Вашінгтона, щоб протистояти зростаючому впливу Радянського Союзу в Азії", — говориться у совєтській інформації.

Совєтський піяніст плянує залишитися в Бельгії

Брюссель, Бельгія. — Відомий совєтський піяніст-віртуоз Міхаїл Фаєрман, який прибув сюди зі своєю дружиною Маріною в неділю, 28-го січня, висловив бажання залишитись в Бельгії, повідомляє пресове агентство Ройтерс. Подружжя Фаєрманів прибуло до Відня з Москви з дозволом на виїзд до Ізраїля.

Фаєрман звернувся до бельгійських властей з проханням дати йому і його дружині право азилю, заявляючи, що совєтські власті забороняли йому концертувати за кордоном та робили обмеження в його репертуарі. Фаєрман, якому 23 роки, виступав в Бельгії ще в 1975 році, здобуваючи першу нагороду в контесті ім. Королеви Єлисавети. Його бажання — свобідно подорожувати по світі й виступати з концертами.

У Західній Німеччині арештують неонацистів

Дортмунд, Західня Німеччина. — Впродовж минулого тижня поліційні власті Західньої Німеччини заарештували 12-ох членів нелеґальної неонацистської групи, конфіскуючи в них різні роди зброї та пропаґандивну літературу.

Прокуратор Герман Вайферт, який дав дозвіл поліції перевести арешти в рамках ширшої акції проти терористичних груп в центральних частинах цієї країни, заявив, що 26-річний провідник цієї неонацистської групи перебуває в ув'язненні, а інших членів звільнено після уточнення їхніх адрес та інших особистих даних згідно зі законом. Всіх їх формально обвинувачено у злочинній конспірації. Прокуратор Вайферт не виключає можливости дальших арештів.

Помер Борис Музруков, проєктант совєтського танка Т-34

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило, що в середу, 31-го січня, по довгій недузі тут помер Борис Ґ. Мазруков, проєктант совєтського танка Т-34, що його вживали збройні сили СССР в Другій світовій війні.

Називаючи Музрукова „вірним сином Комуністичної партії", совєтський лідер Леонід Брежнєв в офіційній клепсидрі, що її поміщено в совєтських газетах, зазначив, що „за заслуги для Батьківщини" Музруков одержав Ленінську нагороду, чотири ордени Леніна, два ордени Героя соціялістичної праці та інші відзначення.

Музруков народився в 1904-му році, закінчив Ленінґрадський Технологічний Інститут в 1929-му і в скорому часі став головним інженером фабрики машин ім. Кірова в Ленінграді.

З вибухом Другої світової війни, його в 1939-му році призначено на директора Уральської Автомобілевої Фабрики, яка властне виробляла танки Т-34. На тому пості працював до 1947-го року, а відтак служив на інших відповідальних становищах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Москва і відвідини Тенґа

Цілий світ з великим зацікавленням стежить за вислідом 9-денних відвідин Америки першим заступником прем'єр-міністра комуністичного Китаю, Тенг Гсіао-пінгом, але може найбільше зацікавлений тією справою є Совєтський Союз, під сучасну пору головний конкурент Китайської Народної Республіки щодо впливів у комуністичному таборі та серед країн „третього світу". Крім того, між Пекіном і Москвою існують довготривалі територіяльні непорозуміння, які часто відіграють важливішу ролю, ніж ідеологічні розбіжності між цими двома комуністичними державами.

Хоча совєтські власті вже довший час здавали собі справу з факту, що безпосередні контакти між Вашінгтоном і Пекіном, що їх в 1972-му році розпочав тодішній президент Ричард Ніксон своєю поїздкою до Китаю, таки доведуть до нормалізації дипломатичних та інших зв'язків між Америкою і Китайською Народною Республікою, то несподіване рішення президента Джіммі Картера встановити ці зв'язки вже 1-го січня ц. р., як теж приїзд Тенґа до ЗСА того ж самого місяця — таки заскочили Москву.

Не зважаючи на те, що Білий Дім ще перед приїздом Тенґа кількакратно запевняв Кремль, що ЗСА не пляну-ють використовувати „китайської карти" проти Совєтського Союзу і що Америка продовжуватиме вести політику детанту із СССР, совєтські власті зразу неґативно зареаґували на нормалізацію американсько-китайських відносин, як і теж на поїздку Тенґа.

Хоч Москва бажає скорого підписання нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), передбачаючи, що ця угода запевнить Совєтському Союзові деяку перевагу в ділянці того роду зброї, то щоб вказати Білому Домові, що Кремль невдоволений нормалізацією відносин між Вашінґтоном і Пекіном, совєтські власті раптом почали зволікати справу САЛТ, видвигаючи нові вимоги, на які американська сторона ніяк не могла погодитися.

Відтак, коли стало відомо, що до ЗСА має прибути Тенґ Гсіао-пінґ, Леонід Брежнєв вирішив відкласти своє рішення щодо можливої вершинної конференції з президентом Картером у Вашінґтоні, якщо таки був би підписаний САЛТ II, і почекати на вислід відвідин китайського заступника прем'єра.

На думку Кремлю, деякі висліди „вже ясні". Від першого дня його прибуття до ЗСА Тенґ постійно перестерігав перед загрозою з боку Совєтського Союзу, закликаючи світ протиставитися намаганням Москви встановити свою геґемонію. Хоча американські урядові чинники продовжують запевнювати, що Вашінґтон не використовуватиме „китайської карти" проти СССР, то, як виходить із недавньої реакції совєтського пресового агентства ТАСС і совєтського амбасадора Анатолія Добриніна, кремлівські власті не цілком заспокоєні цими запевненнями з боку Білого Дому, підозріваючи, що ЗСА і Китайська Народна Республіка таки „змовляються" проти Совєтського Союзу.

Москва здає собі справу з факту, що якщо Америка, — яка під сучасну пору є найсильнішою і найбільш розвиненою, під технологічним поглядом, державою, — допоможе Китаєві, країні з найбільш численним населенням, змодернізувати свою економіку та збройні сили, то Китай за 10-20 років зможе перетворитися в світову надпотугу. Беручи до уваги запеклу ворожнечу між Китаєм і Совєтським Союзом, такі перспективи для Кремлю дуже невідрадні. І фактично ці побоювання Москви можна зрозуміти, бо Тенґ недвозначно підкреслює, що однією з головних причин його відвідин Америки є — запевнити допомогу ЗСА відносно модернізації його країни.

Чи пощастить президентові Картереві таки переконати Москву, що нові американсько-китайські зв'язки не є звернені проти Совєтського Союзу — це питання, на яке покищо ще не можна дати відповіді. Але, як вказує д-р Збіґнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, таки існують вигляди, що нормалізація відносин між Вашінґтоном і Пекіном дійсно може скріпити позицію ЗСА у переговорах із Совєтським Союзом, чи то відносно САЛТ II, чи на відтинку старань зменшити загрозу з боку Совєтського Союзу в Европі, Африці, на Близькому Сході чи Південносхідній Азії.

М. Стиранка

У 50-РІЧЧЯ ОУН

У січні тому 50 років відбувся у Відні Перший Конгрес Українських Націоналістів, на якому покликано до життя Організацію Українських Націоналістів. Завдання цієї організації виразно окреслив тоді перший її голова, полк. Євген Коновалець. За його словами, ОУН вестиме революційну боротьбу за віднову української самостійної і соборної держави: „Хочу вірити, що завдання, які в нашій програмі ми собі накреслили, зуміємо як мужі виконати. Тільки в тому випадку вільно буде сказати, що дата створення ташої Організації зарахується будучими істориками як одна з переломових, творчих і позитивних дат..."

Протягом пройденого 50-річчя історія ОУН була бурхливою, на її шляху існували великі пориви і чимало різних зламів. Але з усією певністю можна сказати, що її революційна діяльність, за різних періодів різна, була завжди скерована в тому напрямі, щоб українці, як це тоді сказав Є. Коновалець, були „не жертвами історії, а її творцями".

І цілком сміло можна сказати, що дата постання ОУН в 1929 році належить до дат переломових, творчих і позитивних. ОУН виховувала молодь в активістичному дусі, її революційні дії, як за Польщі, так і за часів Другої світової війни і після неї саме великою мірою причинилися до перетворення українського народу з „жертви історії в її творця", що могло виявлятися тільки в активному протиставленні поневолювачам. Можна на всякий лад підходити до національно-визвольних рухів в історії модерного людства. Але з усією певністю слід сказати, що жаден народ не здобув самостійности без активної боротьби, без яскравого протиставлення своїх праґнень і цілей ворогові, без активного спротиву, без жертв з тим пов'язаних. І це мусять усвідомити собі всі ті, які думають, що українську самостійність можна виторгувати. До нашої боротьби світ уважно прислуховується тільки тоді, як в ній існують широкі й глибокі прояви революційного активізму. При тому під революційністю не завжди треба розуміти організований резистанс, підпільно-революційний спротив. Революційний активізм виявляється також в настанові до насильства.

І саме тут і лежить чи не найбільша заслуга ОУН. Це була перша модерна українська революційно - підпільна організація, що вміла за собою порвати лави молоді. Так було за часів, коли головна її революційна діяльність розгорталася на українській землі під Польщею, так було також і в час Другої світової війни і після неї, коли засяг її революційної боротьби поширився далеко поза межі Західньої України, й набрав характеру збройного резистансу й одночасно ідейно-політичної сили, що розкривала усю „соціялістичну" забріханість большевизму й захований за нею російський імперіялізм.

Можна чимало говорити про різні впливи на ідейне обличчя ОУН, проте всі вони були тільки похідним явищем і зникали в вирі боротьби, зокрема в вирі боротьби з нацизмом під час Другої світової війни. В постановах Конгресу з 1929 року кажеться, що „український націоналізм є духовий та політичний рух, що зродився з внутрішньої природи української нації в час її зусильної боротьби за підстави і цілі творчого буття", що „нація є найвищий тип органічної людської спільноти".

І ця ідейна настанова була основною. Повоєнні і сучасні події в світі повністю підтверджують погляд, що нація є базою організації людських спільнот. Перемога національної ідеї виявилася в боротьбі азійських та африканських народів. Окремої гостроти набрали останньо національні суперечності в комуністичному світі (китайсько-совєтський конфлікт, камбоджійсько - в'єтнамська війна) і це повністю заперечує тезу про „соціяльну надбудову", про примат „пролетарського інтернаціоналізму". Націоналізм як активна боротьба за права нації, за її свободу є і далі головною рушійною силою в світі.

Не зважаючи на розлам, який може і був ділом чужих сил, що використали розходження між молодшим та старшим поколінням в ОУН, націоналістичний рух залишився під час другої світової війни чи не єдиною українською політичною силою, що вела самостійну політику й організувала широкий резистанс проти обох окупантів. Немає сумніву, що акція об'єднаного ОУН була б дала куди ширші ефекти. На жаль, і ОУН не міг оминути нашої чи не історичної „немезіс" — внутрішніх роздорів саме в час, коли треба було об'єднувати всі наші національні сили. Проте, оцінюючи з сучасної перспективи увесь воєнний і повоєнний період діяльности націоналістичного руху, як єдиної політично-революційної сили, з усією певністю можна сказати, що ця діяльність мала й має велике історичне значення для оформлення українського народу в модерну націю, процес, що почався був ще в 1917 р., і до якого ОУН після того внесла великий вклад.

Якщо аналізувати сучасне становище в Україні. й наростання руху спротиву у багатогранних його формах, якщо брати окремих найвидатніших його представників, їх поставу й діяльність, то навряд чи увесь цей рух спротиву можна уявити собі без цілого історичного запілля нашої боротьби, починаючи від 1917 р. Проте останній період боротьби під час Другої світової війни і після неї має своє окреме й важливе значення. Тільки на цьому тлі могли вирости такі незламні й активістичні постаті руху спротиву, що їх сьогодні ми бачимо в Україні. І цим можна собі великою мірою пояснити отой скажений наступ совєтського окупаційного режиму на ніби вже „віджилу силу", що десь там діє на „закутках" еміґрації, на „українських буржуазних націоналістів".

Роман С. Голіят

НІМЦІ ПРО ГАЛИЧИНУ

У Календарі „1979 Zeitweiser Der Galiziendeutshen" Stutgart, 143 стор. („1979 показчик часу галицьких німців"-виходить вже 20 років) поміщено ряд статтей і між ними знаходимо чотири статті, автори яких обговорюють також і українське питання.

Петро Унтерщіц у своїй статті „Галичина — багатонаціональна країна" твердить, що Галичина до УІ-го століття була заселена ґерманами (автор має на думці ґотів, що появилися десь під кінець ІУ-го століття), яких опісля витиснули на захід слов'яни. Він коротко переповідає історію Галичини, пише про Галицько-Волинське князівство, про князювання Ярослава Осьмомисла (1153-87) й короля Романа, який був творцем Галицько-Волинського князівства. Як він пише, Галичина до 1939 р. була заселена поляками, українцями (русинами), жидами, вірменами, циганами, мадярами, чехами, татарами й румунами. Автор статті подає, що в 1849 році в Галичині (східній і західній) було: 47 відсотків польського населення, 45 відсотків українців і 6 відсотків жидів. Він також обговорює терен від гір Татр аж по Дністрову Низину, тобто східню й західню Галичину — приблизно 83.000 кв. клм.

За панування цісаря Франца Йосифа біля 5.000 німецьких родин з Пфальцу поселились у Східній Галичині не з наміром ґерманізувати цей терен, але принести знання раціональної управи землі.

Унтерщіц обговорює правління намісника Голуховського, який старався полонізувати Галичину. Цісар Франц Йосиф в 1866 році надав Галичині право самоврядування, з чого скористав Голуховські, впроваджуючи в уряди та шкільництво польську мову й польську адміністрацію.

Автор докладно описує життя й побут українців і поляків, поділяючи їх на етнічні групи: краков'яків, гуралів, подолян, гуцулів, бойків й лемків. Останніх, за твердженням автора, поляки в 1945 році переселили до Сх. Прусії. В цій статті докладно описано побут, зайняття і звичаї жидівського населення, яке примандрувало до Галичини із середньої Европи в XIII сторіччі. Подано також перекази про походження Галича, перша історична згадка про нього походить з XII -го століття. Згідно з переказом назва Галич походить зі старослов'янського слова „гал", що означає чорний, а „нч" означає „син". Другий переказ подає, що Галич походить від рутенського слова „Галка".

Якуб Фріз у своїй статті „Гостювання у гуцулів" подає розвідку про назву гуцулів, їх побут, звичаї й заняття. Дослідники твердять, що назва гуцул походить з румунської мови, що означає „гон, гоцул" — розбійник, злодій, або з латинського „гостіс", що означає „ворог". Автор цієї статті подає деякі ілюстрації — танок коломийка й група гуцулів у своїй традиційній святочній ноші. Фріз згадує про Довбуша й Марусяка, які завдавали дошкульних ударів польським землевласникам, їхні дії в другій половині XIX-го століття оспівували українські письменники: Федькович, Франко й Хоткевич (стор.41). Автор закінчує свою розвідку, що Гуцульщина над Прутом і Черемошем є тепер під совєтсько-українською адміністрацією.

Третя з черги стаття, яка заторкує українське питання, це стаття Т. Станіславера п. з. „Боротьба галицьких українців за самовизначення". На початку своєї розвідки автор подає заповіт Т. Шевченка, а дальше читаємо, що в 1939 році в Галичині жило приблизно 4 мільйони українців, які компактно заселяли терен на схід від ріки Сян, більшість з них були греко-католиками (уніятами). Польське панування в Галичині почалося в 1349-му році, як король Казимир II завоював рутенське князівство Галич, яке було під пануванням Польщі аж до її III-го розбору в 1772 році, відтак попало під панування Габсбурґської монархії, яка була в руках цісаревої Марії Терези. На протязі понад 400-річного польського панування в Галичині й на Волині колишні греко-католицькі бояри: Сапіги, Любомирські, Вишневецькі, Дідушицькі, Шептицькі й інші перейшли на римокатолицизм і спольонізувалися. Нарід залишився без провідної духової еліти. За австрійського панування постали в Перемишлі, Львові і Станіславові три гімназії з українською викладовою мовою, у Львові засновано „Просвіту", яка до 1939-го року майже в кожній місцевості Галичини мала свою філію. Під час „Весни народів" (у 1848 році) духовні представники рутенського народу були в „Руській національній Раді", а відтак в австрійському парляменті, багато з них закінчили Семінарію у Відні т. зв. „Барбарерум", яку заклала цісарева Марія Тереза для уніятів. Не дивлячись на повищесказане, польське дворянство на габзбурґському дворі мало великий вплив і вони досягнули того, що в Галичині дальше продовжували польонізаційну політику. Автор докладно переповідає спротив українців польській адміністрації в Галичині, пише про те, як студент Мирослав Січинський застрелив в 1908 році губернатора Галичини графа Андрія Потоцького. Його засуджено на кару смерти, але цісар Франц Йосиф замінив кару смерти на 20-річне ув'язнення (Мирослав Січинський доживає свого віку в Детройті, РСГ).

Станіславер переповідає історію того часу, про створення української влади у Львові і в Україні на

(Закінчення на стор. 3)

Леся Лисак-Тивонюк

ТЕПЛО РОДИННОГО ВОГНИЩА

Коли схопили сильні морози, Ганна й жінки, які з нею працювали, відчули дошкульний холод. Приміщення було велике, дуже високе, будинок старий і неущільнений. До того ж двері раз-у-раз відкривалися, впускаючи льодовий вітер. Тендітна Софі кулилася з холоду, і коли завідувачка не бачила, підбігала до кальорифера й терла об нього закостенілі, сині руки. Кальорифер був заледве теплий.

Наступного дня жінки прийшли до праці закутані як могли. Софі надягла три светери — один поверх одного, — Нетлес чоловікову теплу сорочку, Ганна старий кожушок. Власник підприємства заходився біля центрального огрівання і воно стало давати більше тепла. В малій кімнатці, де жінки полуднували, гудів електричний огрівач. Ганна заслухалася в його монотонний шум, думаючи. — Було б ще приємніше, якщо б цей огрівач не був зовсім закритий, якщо б можна було б бачити розжарені дротики. Тоді була б ілюзія вогнища.

І зринуло в думках те, що вірно записала дитяча пам'ять і зберегла до теперішньости: малюнок колишнього джерела тепла і приємности — високу білену піч у хаті. У металевих дверцятах печі були отвори, крізь які мала Ганна вдивлялася у вогонь. Крізь них бачила веселі червоні язички, що підскакували вгору, облизуючи поліна. почула знайоме тріщання в печі, знайомі звуки, які товаришили вогневі.

Пригадалося, як в дитинстві любила присісти на малому стільчику, щоб бути ближче добродійного вогню. Часами кралькома відкривала дверцята, щоб ним милуватися. Вилітали тоді з печі на бляху, що була перед нею, малі вуглинки і трохи попелу. Робила це кралькома, щоб домашні не бачили. Так, вона змалку полюбила ці веселі язички в біленій вапном печі...

Найприємніше було вдивлятися і слухати, коли западав сумерк. Сумерк мав якийсь особливий синяво-фіолетний колір, який покривав білість снігу за вікнами. Тоді язички вогню червоніли ще яскравіше, вогонь співав голосніше. Тоді мати звичайно докидала нові поліна, перестерігаючи: — Не відкривай тепер дверцят, бо буде дим, не сиди так близько вогню, бо простудишся!

У материному голосі нема суворости, є тільки добротливість. Мати знає, що мала Ганна не така загартована, як деякі інші діти, знає, що вона особливо любить тепло.

Чи вона призадумувалася тоді, скільки труду й зусилля вкладали батьки, щоб було те розкішне тепло біленої печі? Хіба ні. Дітям видається, що те, що одержують, повинно бути... Правда, Ганна запам'ятала фіри, які привозили дрова — „метри дров" — так тоді казали. Пригадує, як їх різали пилою. Виразно чує в ушах тонкі, гострі звуки пили. Бачить біляве трачиння під дерев'яним „козлом" — так звали підставу, на якій різали дрова. Потім чує гупотіння сокири, якою рубали на поліна. Бачить тонкі тріски, які сушилися біля печі на підпал. Бачить і чує те все так виразно, наче б це було не в минулому, а десь недалеко до неї.

Всміхається ще раз. „Давні часи" — хтось скаже. Та коли вони поселилися у цьому американському місті, не було хіба аж так давно. І мешкали тоді в хаті, де було центральне огрівання...кам'яним вугіллям. Це означало, що мусіли раз-у-раз докидати до печі в пивниці порції вугілля. Коли купили цю стару хату, зразу перемінили огрівання на газове. Бо коли пішли до праці, вугілля вигасало, і в хаті був страшний холод.

— Чому це все мені пригадується? — думає Ганна. Чи тому, що від дитинства тепло мало для неї таку велику вартість? Навіть більшу вартість від їжі, бо їжі потребувала небагато, зате тепла праґнула завжди.

Прийшов на гадку вислів: „Тепло родинного вогнища". Ганна не любила оклепаних висловів, та цей зокрема мав глибоке значення. У цих словах справді була велика життьова правда. Символіка домашнього вогнища — захисту, тепла, доброти — набирала реального, позбавленого усякої фразеології, змісту. Тепло домашнього вогнища справді ставало основою того, що можна назвати людським щастям.

— Цікаво, як багато людей у нинішніх часах призадумується над цим? — подумала. Правда, усі ходять до праці, щоб заробити гроші на огріття хати. Хати, в якій часто є дуже тепло. Не так, як колись, коли вихолола білена піч, в якій топили дровами. Та чи всі, фізично втомлені і нервово вичерпані заробітньою працею люди, вміють і можуть задержати те друге тепло домашнього вогнища? Те друге — неофізичне, яким є теплота почувань? Тепло серця, яке пливе зі зрозуміння і любови найближчих?

— Полуденок скінчився, пора до праці — промовила Софі, виходячи з нагрітої кімнатки. Ганна пішла за нею. Ще раз мигнула думка про безцінне тепло — радість, джерелом якого є справжнє домашнє вогнище...

ЯК НИЩИЛИ УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ

(2)

Із вищесказаного стає ясно, що суди отримали вказівку сприяти ліквідації католицької церкви і переводу католиків у руську віру. Тим самим суди повинні були відмовитись від своєї першої і справжньої діяльности, тобто дотримувати і поновлювати порушену законність. А так, як перегін населення в російську віру є справою незаконною, то суди не могли діяти рівночасно у двох протилежних напрямках, тобто поширювати „рускую" віру і дотримуватись справедливости, так як ці дії себе повністю взаїмовиключають.

Не треба доказів, що уряд УРСР не мав права скликати собор, що ставив собі за мету ліквідацію церкви, так, як такого роду дії є релігійним гонінням. Крім цього собор від 1946 року був скликаний урядом без дотримання відповідних норм. Про скликання урядового собору не було винесено ніякої постанови, людина, що керувала собором, не була членом уряду УРСР, а рішення собору не були потверджені законодавчою владою, тобто Верховною Радою УРСР. Тому рішення собору не мали і не могли мати ніякої законної сили.

Про те, що суди займалися незаконною діяльністю у часи Берії сказано у вироку Берії, засудженого до вищої міри покарання, а також на XXI і XXII з'їздах КПРС. У ліквідації католицької церкви суди та ОСО добилися величезних успіхів, використовуючи слово злочин у новому значенні, тобто виконання релігійних обов'язків.

Російські царі саміісповідували російську віру і тому переганяли в неї інших віруючих. А уряд УРСР не в свою віру, а в царську, так як усі, без винятку, члени уряду УРСР не є православними.

Православна церква не є єдиним цілим, а існують окремі національні церкви: російська грузинська, вірменська, польська, чеська і т. д., лише немає української. На Україні панує російська церква з усіма її наслідками. Українська мова заборонена, як за часів дому Романових.

Крім цього, ті російські люди, які ненавидять християнську релігію, об'єднались у спілку, яка зветься „союз воінствующих безбожніков". Агресивність його випливає з його назви, нетерпимости до такої міри, що він вимагає знищення релігії взагалі. В розпорядженні цього союзу є всі, без винятку, засоби масової інформації: преса, радіо, телебачення і інші, а поза тим СРСР не має жадної книгарні у якій можна б було купити біблію чи релігійну книгу. В таких умовах проводилася ліквідація католицької церкви. В пресі і по радіо велись безперервні напади на віруючих, часто в грубій формі, зачіпаючи їх релігійні почуття. В часи ліквідації католицької церкви не були взяті на облік церковні цінності і тривалий час вони продавались з-під поли. У Львові довго існував напів легальний, приватний букіністичний магазин, в якому можна було купити будь-які католицькі книги, що видавались до приходу радянської влади. Між тими, що продавали ці книги і тими, що конфіскували їх, повинна була існувати комерційна згода.

Про все це я писав у попередніх заявах і відкидати це чи спростовувати було б безглуздям, так, як це є загальновідомі факти.

У наслідок нерозумної релігійної політики уряду УРСР багато українців стали відвідувати польські костели, яких раніше ніколи не відвідували. Деякі стали відправляти служби по хатах, про що говорилося у вирокові, винесеному мені обласним судом 15 травня 1957 року.

Суд виносить покарання за підпільні відправи, надіючись палицею відлякати віруючих від виконаннх своїх релігійних обов'язків. Таким чином обласний суд таврує ганьбою свою країну, стверджуючи в судовому вирокові, тобто у державно важливому документі, про наявність у країні репресій за виконання релігійних обов'язків.

Мою справу потрібно розглядати не окремо, а в зв'язку з ліквідацією католицької церкви. В день мого арешту, тобто в ніч з 25 на 26 травня 1945 року, було арештовано багато народу, головним чином видатних представників католицької церкви. Ті, що складали списки на арешт, вмістили туди і моє скромне прізвище, можливо тому, що я брав участь у митрополичій делегації в Москву, як перекладач.

Після арешту на протязі мало не цілого року, велися пошуки моїх „злочинів" щоб хоч як небудь створити ілюзію законности. Те, в чому я звинувачувався, не мало абсолютно ніякого, навіть найвіддаленішого, відношення до подій 25 травня 1945 року, тобто до ліквідації церкви, а було справою п'ятирічної давнини. Як я вже згадував, мені ставили у вину виконання прямих обов'язків розповсюдження католицизму (доказів подано не було), служення духовних відправ. Далі я звинувачувався у тому, що ніби-то я заставляв когось співати „Ще не вмерла Україна". Але цю пісню в західніх областях співають ще з минулого століття. Ні австрійські, ні польські уряди не вважали такий спів злочинним. Ніхто нікому ніколи не давав наказу співати і сама підозра, що я міг дати такий наказ, є просто дурницею. Вкінці я звинувачувався у тому, що я говорив у церкві проповіді, до чого я був зобов'язаний кожної неділі і на кожне свято. І якщо б у цих проповідях містилося щось злочинне, то до справи були залучені тексти цих проповідей. Проповідь є невід'ємною частиною Служби Божої. Але церковні проповіді були додатковим звинуваченням і суд констатував лише факти, що вони були проголошені в церкві. Головне ж звинувачення — це відмова переходити в „рускую вєру". Ця відмова була рівносильна смерти, так, як знищення тих, що відмовлялися переходити в „рускую вєру" було головною і незмінною умовою ліквідації католицької церкви, згідно з рішенням собору від 1946 року. Але прилучення до „руской" церкви було страшніше смерти. Поперше: в „рускую вєру" тягли насильно не православні, а фанатичні прихильники безбожної секти „воінствующих атеїстов". Це є незаперечним доказом того, що „руская вєра" перестала бути православною, а перетворилась у безбожно-православну. Подруге: „руская церков" служила в минулому вірою і правдою розбійничому імперіялізмові російських царів і на протязі довшого часу набила собі руку в здійсненні розбійницьких акцій. Церковним керівництвом найжорстокішим чином переслідувався український народ, його найкращі сини і дочки, а українська мова була йому ненависна і викорінювалась з диким фанатизмом.

Беручи до уваги вищесказане, прошу Вас увічливо дати вказівку про перегляд моєї справи, так як „приговор" Військового трибуналу в місті Львові від 13 березня 1946 року являється неопрокинутим доказом релігійного переслідування і національної дискримінації.

[Кінець]

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

Десять років Братства св. Андрея Первозванного в Чікаґо

Перед десяти роками, а саме 13-го грудня 1968 р. зійшлися в Чікаґо після Молебня, відслуженого в честь Апостола Андрея, п'ятнадцять осіб під проводом свого душпастиря о. крилошанина Павла Джулинського, і підписали документ заснування Братства св. Андрея Первозванного. В акті заснування та в пізніше оформленому уставі Братства говорилося, що засновники творять цю організацію, ідучи слідами своїх предків та славних братських організацій XУI-XУII сторіч, і в дусі цих попередників творять організацію на захист прав своєї Церкви та для ведення різнобічної праці на користь свого народу.

Із того часу Братство розрослося майже до сотні членів. Щороку воно відбуває свій річний загальний збір, влаштовує братські дні саме в день свого Патрона, веде широку культурно-освітню діяльність, харитативну працю, утримує читальню, допомагає студентам богословія, всіляко сприяє своїй парафії свв. Володимира і Ольги, при якій воно і було засноване. Та головною діяльністю Братства св. Андрея стала видавнича праця. При Братстві постало видавництво, яке видає щорічні „Церковні Календарі-Альманахи" (в друку є десятий випуск на 1979 рік цього багатого на документацію й ілюстрованого видання), брошури на актуальні церковні теми, картки тощо. Члени Братства адмініструють двотижневик парафії свв. Володимира і Ольги „Церковний Вісник", який також закінчив десятий рік свого видання саме тепер.

Великою заслугою Братства св. Андрея є те, що воно сприяло поширенню братської ідеї і поза Чікаґо. Від 1974 р. ведуться тісні контакти з іншими подібними братськими і сестричними організаціями, а в серпні 1976 року постав у Філядельфії Союз Українських Католицьких Церковних Братств і Сестрицтв що сьогодні об'єднує 15 братств, сестрицтв та братств молоді з сімсот членами. Крайова старшина Союзу має осідок в Чікаґо, а Братство св. Андрея подавало всебічну допомогу крайовому Союзові.

10-го грудня м.р. Братство св. Андрея Первозванного в Чікаго відзначало своє 10-річчя традиційним Братським днем. Після Літургії в Соборі свв. Володимира і Ольги, що її відслужив новий душпастир парафії о. Степан Пітка при співі чоловічого хору, розпочалася братська гостина в авдиторії Собору. Незмінний голова Братства від його початку, д-р Андрій Гаєцький відкрив це родинне свято, в якому взяло участь коло 120 осіб, при чому згадав також померлих братів — проф. Іллю Витановича, інж. Антона Артимовича, директора Івана Фаріона та недавно спочилого почесного члена о. крилошанина Павла Джулинського.

Проводив гостиною-трапезою старший брат д-р Юрій Городиловський, а головне слово на тему „Українська Церква — наша духова Держава" виголосив старший брат і відомий письменник, проф. Роман Завадович. З короткими промовами — словами привіту виступили старші брати — д-р Олександер Фаріон, перший головний радний парафії свв. Володимира і Ольги, д-р Василь Маркусь, голова Союзу Братств і Сестрицтв і д-р Роман Смик, голова епархіяльної комісії Патріяршого Фонду. Крім цього, говорили від Сестрицтва Покрова Пресвятої Богородиці Степанії Кралька, від Братства Св. Михаїла Теодор Тельвак, від Братства Молоді св. Бориса і Гліба Христя Савин і від Гуртка Емеритів Мирона Маланюк. Ще виступали з теплими словами признання і заохоти до праці оо. Іван Кротець та Степан Пітка. З нагоди братського празника Братства св. Андрея пожертвувало 500 дол. на стипендійний фонд студентів богословія, а до цього долучився голова д-р Гаєцький із своєю дружиною Іриною щедрою пожертвою також 500 дол.

Свято перейшло в піднесеному настрої. Братчики постановили продовжувати далі корисну діяльність, зокрема видавничу з метою популяризування здорових ідей українського християнізму та помісности Української Католицької Церкви, як також подвоїти своє членство, зокрема з молодшого покоління.

Н. Н.

У Ню Гейвені відзначено Січневі Роковини

Після церемонії складання вінка стоять (зліва): Омелян Марків, Софія Данко, Орися Марків, Богдан Чабала, Корнель Креховецький, Марічка Марків, Роман Попель, д-р Михайло Снігурович, Христина Мандич, Зенон Мандич, Франк Лоґ, посадник Ню Гейвену, Наталка Попель, Лев Марків, п-і Ліда Фіцалович, проф. Іван Телюк, о. Роман Ґолемба, Гнат Андрусишин, Марта Фіґоль та Григорій Гіна

Ню Гейвен (М. Я.). — Стараннями Українського Комітету Америки, Відділ Ню Гевен, українська громада цього міста велично відзначила 61-ші Роковини проголошення незалежности і 60-ті Роковини Акту Соборности.

Дня 17-го січня, 1979-го року губернатор Стейту Коннектикат Е. Ґрассе підписала в Гартфорді на Капітолю в присутності голів Відділів УККА стейту Конн., Проклямацію для відзначення Січневого Акту. Таку ж подібну Проклямацію підписав того ж дня по полудні посадник міста Ню Гейвену в присутності численної делеґації, що її очолював д-р Михайло Снігурович, голова місцевого Відділу.

У суботу, 20-го січня ц. р., в репрезентаційній залі Шератон-Плаза готелю в Ню Гейвені, відбувся святочний бенкет для відзначення Січневих Роковин. Програму бенкету відкрив, виголосивши також вступну промову, голова місцевого Відділу УККА. Тостмайстром був мгр Мирон Мельник. Після відспівання національних гимнів, вступну і кінцеву молитву провів о. Роман Големба, парох української католицької церкви в Ню Гейвені. Промови-привіти виголосили: сенатот Дж. Ліберман, провідник більшости, сенатор Л. ДеНардіс, представник управи Ню Гейвену адвокат Баволскі та голова Литовської Громади п-і Ліпшиц. Губернатора репрезентував Орест Дубно, стейтовий комішенер податків, який прочитав Проклямацію губернатора, сказавши промову. Привіти переслали: Владика В. Лостен, сенатор Рібікоф, сенатор Вайкер, конгресмен Джаймо, конгресмен Дад, генерал-емерит С. Яскілка та В. Декант, президент „Лицарів Колюмба". Після бенкету відбулася забава при звуках оркестри Б. Гірняка, що її започаткувала „Веселка" народними танками.

У неділю, 21-го січня відправлено торжественні Богослуження в намірении українського народу в церквах обох українських віровизнань. Цього ж дня о год. 12:30 по полудні відбулася мирна маніфестація під час якої складено вінок на пошану Героїв, що впали за волю України. Цей церемоніял, що відбувся на центральному „Ґріні" напроти будинку Управи Міста, відкрив голова Відділу УККА. Молитву провів о. Р. Ґолемба, головне слово сказав посадник Ню Гейвену Френк Лоґ. Відтак по-англійськи промовляв проф. Іван Телюк. Вінок у стіп пам'ятника поляглих у війнах склав сумівець Богдан Чабала в товаристві двох пластунок: Марти Фіґоль і Христі Мандич. Церемоніял закінчено співом-молитвою „Боже Великий Творче Всесильний". У цій урочистості взяли участь українські комбатанти, сумівці і пластуни (усі з прапорами). 22-го січня повівав поруч американського український прапор. 19-го січня відбулася телевізійна програма на якій від Відділу УККА виступила молода професіоналістка Люба Гіна, інформуючи про Січневі Роковини.

НІМЦІ ПРО...

(Закінчення зі стор. 2)

чолі з Грушевським, а відтак отаманом Симоном Петлюрою, про формацію Січових Стрільців, у рядах яких було багато галицьких німців, які вважали, що краще допомогти українцям здобути свою державу й жити так, як з поляками, між ними: проф. Ганс Кох, Альфред Бізанц, Фердинанд Лянг, Северин Бейґерт, Йоганн Бавм і інші, також ряд жидів зголосилося в ряди УССів, але імен автор не подає.

Польська окупація Галичини була нестерпною для всього українського населення. Тільки 5 гімназій і одна приватна вчительська семінарія була дозволена для українців. Майже по всіх школах (80 відсотків) впроваджено польську мову. По урядах звільняли українців, а в Галичину спроваджувано кольоністів (мазурів). У тому часі організується серед молоді ОУН, а в 1934 році один із членів цієї організації застрелив міністра внутрішніх справ Пєрацького. Тисячі українців заповнили польські в'язниці і концтабір у Березі Картузькій. Автор твердить, що та ситуація приневолила деяких українців покладати надію на Гітлера (стор. 44). 18-місячна окупація Галичини большевиками принесла новий терор для населення, не тільки для українського, але й для польського. Арешти, масові вивози на Сибір, та замордування 11.000 польських офіцерів в Катині. У червні 1941 року, коли розпочалася німецько-совєтська війна, на розпорядження Нікіти Хрущова, голови тамошнього уряду Української ССР, усіх політичних в'язнів у бестіяльський спосіб помордовано.

30 червня 1941 року у Львові проголошено відновлення Державности України. А вже в серпні 1941 рокі всіх членів тимчасового нового уряду заарештувало ґестапо. Це саме робило ґестапо на провінції, арештували політичних активістів і відсилали до Авшвіцу, де багато загинуло.

Український легіон „Нахтіґаль" німці розброїли і депортували за винятком командира Романа Шухевича, який утік. Він в 1942 році став головнокомандуючим УПА, яка вела партизанську боротьбу до 1950-го року.

Автор цієї статті закінчує свої виводи так: „Расова дискримінація українців, часті розстріли приналежних до УПА, які воювали за право самовизначення своєї батьківщини, масові вивози жителів своєї батьківщини на примусові роботи до Райху спричинилися до організованого спротиву проти німців".

„Божевільне й дурне нищення слов'ян замість визвольного походу проти большевицької диктатури, привело до упадку III Райху і залишило по собі погане враження у східній Европі" (стор. 44).

Рудольф Волошке у своїй статті п. з. „Ми і інші національності в Галичині" дає перегляд німецького посідання в Галичині. Після першого розбору Польщі 1772 року, Галичину прилучено до австрійських країн. На підставі австрійського закону з 1774 року в галицькі міста почали поселюватися німецькі колоністи — купці, фабриканти, промисловці. На підставі австрійського переселенчого закону з 1781 року прийшли до Галичини покликані цісарем Йосифом II німецькі бавери і ремісники з Пфальцу, Гассену й Віртемберґії.

У цій розвідці автор дає огляд польського шовінізму й примусової польонізації німецьких парафіяльних шкіл, які в більшості були при протестанських парафіях. „А які були стосунки німців з русинами-українцями?" На поставлене питання автор відповідає: „Мусимо сказати, що були дуже добрі". Українці в східній Галичині були також переслідувані польською владою. Автор подає, що до кінця 1939 року в Галичині було 82 німецько-євангельських народніх шкіл і дві німецькі євангельські гімназії, вдержувані євангельською церквою. Ці школи з викладовою німецькою мовою вможливили задержати євангельську віру й німецьку національну приналежність. Наприкінці Волошке дякує Богові, що допоміг німцям повернутися на землю своїх батьків і прадідів, де вони свобідно можуть оповісти про це все, що вони пережили на чужині.

Ряд інших статтей обговорює німецьке 160-річне поселення в Польщі та їхні стосунки з національностями.

У всіх статтях проникає туга за тою землею, тобто Галичиною, де вони родилися і виростали, а воєнна хуртовина перекинула їх на інші місця поселення. Щасливі ті, які продовжують свою екзистенцію в Німеччині, серед свого народу, але багато з них помандрувало в широкій світ. Спільну мову знаходять вони в Комітеті галицьких німців, який є лучником між колишніми мешканцями Галичини німецької національности.

Важко погодитися з деякими „історичними" виводами, хоча б про те, що Галичину до УІ сторіччя замешкували германи, а їх витиснули на захід слов'яни. Археологія це зовсім заперечує. Крім цих зауважень, цей календар „Показчик Часу", як його німці назвали, є дуже цікавий й має вартість для цілости історії галицького краю.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. (Г. С. П.). — Заходами референта шкільництва Відділу УККА у Філядельфії п-і Галі Поритко основано Молодечий хор, хористами якого є школярі та студенти всіх цілоденних українських й українознавчих шкіл.

Проби новозаснованого хору, що має виступити на Шевченківській Академії під патронатом УККА 11-го березня ц. р., відбуваються по всіх наших школах. Перша загальна проба хору відбулася у залі Христа-Царя при 1627 В Каюґа вул., і продовжуватиметься кожної суботи (Вийнятково проба 4-го лютого буде в неділю о год. 5-ій по полудні). Ближчі інформації можна отримати, телефонуючи на ч. 455-4655.

Шевченківський Концерт буде першою імпрезою в „Міжнародному Році Дитини" під гаслом „Року Української Дитини".

Легенди про замок на Прибужжі довели до цікавих знахідок

Про таємничий замок у верхньому Прибужжі, який будьто би мав існувати поблизу села Тадані Кам'янсько-Бузького району, існує чимало легенд, що й привернуло увагу членів археологічної експедиції Львівського державного університету, студенти якого, на основі різних історичних довідок, знали тільки те, що за мурами цього замку переховувалося місцеве населення від татарських наскоків, — пише київська „Молодь України". Вкінці ці всілякі здогади та довідки привели до розкопок, і в урочищі Замчища знайшли залізні наконечники стріл від арбалетів, стр... ..на, монети Х—ХІІ сторіч. Дальші розкопки виказали, що під середньовічним замком збереглися залишки двох найдавніших на Львівщині повелень хліборобсько-скотарських племен. Тут відкрито також велике селище літописного східньослов'янського племени бужан VII—IX сторіч. Цей малознаний період в історії східніх слов'ян розширює уявлення — пише „Молодь України", — про формування древньо-руської народности в Києво-Руській державі. Знахідки ці передано до археологічного музею Львівського університету.

Вчинок гідний до наслідування

У Маямі Біч, Фльорида, живе широкознаний українській спільноті, як громадський діяч,Володимир Трач зі своєю привітною, завжди усміхненою дружиною. Не зважаючи на свій 75-річний похилий вік бере активну участь у громадській праці і співає у місцевому Національному Хорі. В. Трач, прочитавши газету „Гомін України", натрапив на адресу українського довголітнього політв'язня, Вячеслава Чорновола. По короткій надумі рішився вислати для нього посилку, зимове тепле убрання і шкіряні кожухові чоботи. Посилку В. Трач послав у місяці червні м. р. летунською поштою. Прийшлось довго ждати на вислід його гуманного задуму,бо аж 3-го січня ц.р. листоноша приніс порученого листа,прямо від самого адресата. Не можна описати цієї радости, що її пережили п-во Трачі, коли побачили святочну карточку з українським св. Миколаєм, а з другого боку карточки, ось послухайте:

„Дорогий Краяне! Якимось дивним дивом прибилась до мене Ваша посилка (бо взагалі звертають). Дякую, і при нагоді Різдва Христового шлю найщиріші вітання з тайгової задубілої глушини Вам і всім Вкраїнцям у цивілізованому світі. Веселих Свят Христос Рождається!" Вячеслав Чорновіл — Якута, грудень 1978 р.

Таки було чим радіти — Трачам! Поперше, що їхня посилка попала для призначеної їм (і нам всім) дорогої людини, а подруге, що прийшло святочне поздоровлення власноручним підписом таки самого адресата. Є між нашою еміграцією немало людей, які втішаються не десятками, а сотнями тисяч долярів і можуть собі позволити на такий гуманний почин. Тільки трішки доброї волі, а який незвичайний моральний капітал можна осягнути!

Під час свят Різдва Христового й Нового Року, полинімо думками там, як Чорновіл називає „у задубілу глушину", де тисячі наших братів і сестер переживають важкі знущання, тільки за це, що вони українці і поставили вимоги так їх називати.

Ми тут живемо наче в раю на землі, тож не забуваймо за тих, що не могли, чи прямо не хотіли бути такими щасливцями як ми, покидаючи рідний Край. Посилаючи для них скромну посилку, ми дамо їм відчути, що ми про них не забули, тим самим додамо їм сили в боротьбі за свої права — права України!

Ю. Г. Т.

30-річчя Самостійної України

[Зліва]: Одержують відзначення: інж. Юрій Артюшенко, проф. д-р Петро Стерчо, дир. Микола Лаба, ред. Михайло Панасюк та інж. Степан Куропась

До різних відзначень подій і людей в Чікаго, включилось і відмічення ювілею журналу „Самостійна Україна". Перед Першою світовою війною ніхто й не думав про самостійну Україну і русини любили Австрію і цісаря і співали: „Боже будь покровитель". Українці і малороси привикали до тюрми народів Росії і співали „Боже царя храні". Щойно харківський адвокат Микола Міхновський відважився заговорити про самостійність і видав журнал „Самостійна Україна" і вже в першому числі подав своє „кредо" відносно відновлення самостійности України. Чікагська „Самостійна Україна", йде за вказівками першого ідеолога українського націоналізму Міхновського.

Були в ЗСА газети і журнали, що й перед тим стояли на основах Міхновського, згадати хоч би „Націоналістів", Вісник ОДВУ, англійський журнал „Трайдент", орган „Молодих Українських Націоналістів", який за редакції молодого журналіста Лапіки чисельно зростав.

Та прийшла війна, мобілізація і нагінка лівих чи правих елементів, які всюди бачили „фашизм", де його не було. По війні Організація Державного Відродження не мала свого слова у ЗСА. Та у Німеччині в таборі Ашітафенбургу зродилася думка відновити таке слово у формі журналу „Самостійна Україна". Тут впав на Чікаго, бо тут ще сяк-так животів Відділ ОДВУ і до Чікаго їхав до своєї сестри надійний молодий редактор В. Шемердяк.

Журнал відновлено і він чудом витримав 30 років у час, коли друковане слово чимраз менше читають і убуває передплатників.

І так на запрошення 2-го Відділу ОДВУ прийшли громадяни Чікаго відзначити і цей малий ювілей спеціяльним вечором і програмою.

Програмою проводив Юрій Дачишин, голова Відділу,який в таборі у Ашітафенбургу разом з бл. п. полк. Андрієм Мельником, інж. Бойдуником та іншими друзями робили пляни. З приводу ювілею присутні не забули згадати д-ра Юліяна Вассияна ідеолога Організації Українських Націоналістів. Слово про нього мала Рома Турянська, яка разом з ним була в Березі Картузській і вони разом тікали від наступаючих большевиків, коли Польщу розгромили німці. Знана поетеса Ганна Черінь створила спеціяльний ювілейний вірш для журналу. Редактор журналу Мих. Панасюк говорив на тему труднощів, які зазнає наша журналістика, а головний промовець містоголова ЦУОДВУ проф. д-р Петро Стерчо мав півгодинну доповідь на тему ідеології українського націоналізму та про д-ра Вассияна, який видвигнув і поширив „кредо" Міхновського. Вони обидва вже не живуть, але їх праця і думки живуть серед нас. Промова була глибока змістом і думками, була мобілізуючим чинником і стимулом до праці в часі, коли плач і нарікання на нашу долю і воріженьків не допомагають, а присипляють. Треба відновити думку героїзму, розбудити серед нас охоту до пошани борців України за людські і національні права. Кілька слів про початки відновлення журналу мав Степан Куропась, який мешкав під час війни в Чікаго і до якого приїздили різні наші люди „по зв'язкам".

Фотограф Ярослав Лукашевський висвітлив фільм із життя д-ра Вассияна та його діяльности в ОУН від студентських часів аж до його смерти в Чікаго у віці 59 років.

Окреме відзначення за працю для „Самостійної України" і добра українського народу одержали: проф. д-р Петро Стерчо, інж. Юрій Артюшенко, інж. Степан Куропась, ред. Михайло Панасюк і дир. Микола Лаба.

Степан Куропась

Пам'яті Стефанії Пауш

П'ятого квітня 1977 року, на 75-му році життя, відійшов у вічність бл.п. Петро Пауш, залишивши в горюванні свою рідню. 13-го листопада 1978 році в Едмонтоні по двадцяти місяцях і восьмому дні, на 68-му році життя померла його дружина, бл.п. Стефанія Пауш. Залишивши в горюванні свою рідню, свояків, багатьох приятелів, знайомих та цілу громаду, для якої вона віддано трудилася із часу свого поселення в Едмонтоні.

Бл.п. Стефанія Пауш

Бл.п. Стефанія Пауш народилася на Буковині в селі Топорівцях, в родині Поповичів і в дитячому віці приїхала з батьками до Канади, які поселилися в околиці Смокі Лейк, Альберта.

Бл.п. Стефанія Пауш виростала між українськими поселенцями, а успадкувавши по своїх батьках гарячу любов до України та ніжну душу, вона вже у шкільному віці писала поезії а згодом перейшла на прозу і так поширювала та ошліфовувала свої літературні здібності.

Її оповідання друкувалися в часописі „Український Голос" і в журналі „Промінь". З нагоди 50-річчя Союзу Українок Канади Літературне конкурсове жюрі надідило Стефанію першою нагородою за оповідання „Тепер, Васильо, наша черга", „Научка" тощо.

У Смокі Лейк, Стефанія Пауш закінчила публічну школу і там же відвідувала Рідну Школу. Обидві ці виховні інституції допомогли бл.п. Стефанії збагатити й володіти українською та англійською мовами.

1930 року, у Смокі Лейк, бл.п. Стефанія одружилася з бл.п. Петром Паушем і молоде подружжя переселилося до Едмонтону. Едмонтон, вийнятково рухливий осередок громадського життя українців у Західній Канаді став, неначе, другою теплою родиною для Стефанії Пауш. Вона включається у відділ Союзу Українок, а її гаряча праця, свіжі ідеї чи задуми та світогляд швидко висувають Стефанію на провідні місця. 1954 року перенесено Централю Союзу Українок до Едмонтону і відповідальний обов'язок-позиція писарки в центральній Управі припадає трудолюбивій бл. п. Стефанії Пауш. Згодом 1960 року обрано її на голову Крайового Союзу Українок. Слід теж згадати, що 1954 році Стефанія була обрана на становище кореспонденційної секретарки до Крайової Управи.

Стефанія Пауш переїхала Канаду від побережжя до побережжя, від півдня до півночі і заглянула майже у кожен найменший осередок, там де билося серце української жінки, чи української рідні. Покійна відвідувала також конгреси КУК та інших організацій та була учасницею на соборах УГПЦ в Канаді та ЗСА. За свою щиру працю та відданість, бл.п. С. Пауш отримала почесне членство Союзу Українок Канади.

Був час, коли жіночий журнал „Промінь" ще більш розширював свої крила під час коли Стефанія Пауш була на пості референтки. З нагоди „Міжнародного Року Жінки 1975", місто Едмонтон ушанувало бл.п. Стефанію Пауш грамотою для відзначення її суспільногромадської праці. Своїми змістовними референтами, промовами та талантом кореспондентки бл.п. Стефанія вславилась на цілім американським континенті і кореспонденткою відійшла у вічність.

Хоча навантажена родинними обов'язками та організаційною працею, вона завжди знаходила час допомогти і приватним особам в перекладах з української мови на англійську чи навпаки. Ця трудолюбива жінка посвятила сотні годин недоспаних ночей на машинопис 990 сторінок першого Українського зворотного словника укладу д-ра В. Ніньовського і цим заслужила собі на окрему подяку в цій публікації.

Окремою рисою бл. п. Стефанії вдачі була її толерантність, безмежна гостинність для старших та для дітей безпосередня щирість з найтеплішою усмішкою ввічливости і тому уся українська чи чужинна спільнота вітала Стефанію як щиру приятельку, сусіду, опікунку, дорадницю, помічницю чи вийняткову жінку з ніжним матірнім серцем.

Дочка Ліда, син Борис, зять Данило й невістка втратили незаступиму матір, внуки та правнуки втратили їхню любу бабусю, сестра Емілія і брат Віктор втратили дорогу і любу сестру, ближчі й дальші своякн втратили добру і щиру родичку, а різні українські організації втратили хорошого працьовитого й жертвенного члена: українська громада втратила зразкову українську патріотку.

Величаві похоронні відправи за спокій душі покійної Стефанії Пауш відслужено 15-го і 16-го листопада 1978 р., у катедральному храмі св. Івана в Едмонтоні, при вийнятково численній участі громадянства. Похоронних обрядів доверщив Архиєпископ Борис у сослуженні о. митрата А. Хомяка та о. Хруставки.

Тлінні останки складено до гробу на цвинтарі Бічмоунт, а в авдиторії св. Івана відбулись похоронні поминки для біля 500 осіб на чолі з о. митратом А. Хомяком, о. Хруставкою та господарем д-р Л. Фариною.

Іван Ільків

У Конгресі заіснувала можлива перешкода до ратифікації САЛТ II

Вашінгтон. — Минулого четверга, 18-го січня, провід Республіканської меншости в Сенаті призначив до впливової Комісії закордонних відносин одного поміркованого і двох консервативних сенаторів, що може утруднити справу нового договору із Совєтським Союзом в справі обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II).

Сенатори Джессі Гелмс із Північної Кароліни та Ричард Лугар з Індіяни, яких зараховують до консервативного табору, вже раніше заявили, що сумніваються чи будуть голосувати за ратифікацією САЛТ II, бо вважають, що цей договір містить надмірні концесії для Совєтського Союзу і може послабити оборонну спроможність ЗСА. Натомість сен. С. І. Гаякава, політичні погляди якого вважають поміркованими, висловився скептично про САЛТ II, зазначуючи, що мусять точно перевірити і передумати всі пункти цього договору.

Щоб САЛТ II ввійшов в силу, його мусить ратифікувати Сенат двома третіми голосів, тобто 67 сенаторів мусіли б голосувати за ратифікацією. Хоча президент Джіммі Картер надіється, що він і совєтський лідер Леонід Брежнєв підпишуть договір в близькому майбутньому, то деякі аналітики сумніваються, чи 67 сенаторів підтримають САЛТ II, а ще інші вказують, що призначення трьох згаданих республіканських сенаторів до Комісії закордонних справ, яка першою розглядатиме САЛТ II, може навіть спричинитися до того, що договір „застрягне" в тій Комісії.

Сен. Гаякава, який недавно відвідував Совєтський Союз з 5-ма іншими республіканськими сенаторами, включно з Говардом Бейкером, лідером Республіканської меншости в Сенаті, повернувшись з Москви, де законодавці відбули наради з Леонідом Брежнєвим та іншими совєтськими лідерами, сказав тоді кореспондентам, що має „багато застережень" до САЛТ II і що Білий Дім надає тому договорові більше важливости, ніж він заслуговує.

Появилося перше число „Бюлетеню Українського Музею"

Ню Йорк. — Український Музей, що постав заходами Союзу Українок Америки і міститься в домі СУА-УККА, 203 Друга евеню, випустив осінню 1978 року свій перший „Бюлетень", який „має стати засобом зв'язку поміж Музеєм і його членством та джерелом інформації про діяльність цієї культурно-наукової установи, про її успіхи, здобутки, потреби й турботи".

У „Бюлетені" поміщена вступна статті Люби Абрамюк-Волинець „Український Музей у Ню Йорку", зреферовані статті Івана Кедрина „Репрезентаційний Музей" зі „Свободи", підсумки зі звіту референтки преси й видавництва УМ Марії Савчак „Сучасний стан Українського Музею" та Л. Бурачинської „Програма Українського Музею" зі „Свободи". Подано інформації в українській та англійській мовах про Музей, його діяльність та голоси преси своєї та англомовної. Також поміщено список меценатів і добродіїв Українського Музею та склад Управи.

Цей „Бюлетень" зредагувала колегія в складі: Барагура Володимир, Кушнір Мотря і Савчак Марія. „Бюлетень" коштує 1 доляр. Замовлення слід надсилати: Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, N. Y., 10003.